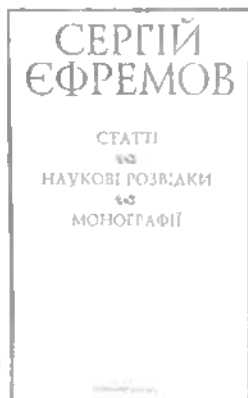

Наші презентації

Сергій Єфремов. Вибране: Статті. Наукові розвідки. Монографії / Упоряд., передмова та примітки Е.Соловей. — К.: Наукова думка, 2002. — 760 с.

Видання повертає читачьому загалу значну частину творчості видатного вченого-літературознавця, публіциста, критика й громадсько-політичного діяча Сергія Єфремова, зокрема його праці, розпоршені по періодичних виданнях, заборонені й вилучені з обігу після репресій 1929–1930-х років.

Сюди увійшли статті про Т.Шевченка, про молодих українських письменників ХХ ст., студії з історіографії літературознавства та бібліології, монографії про М.Коцюбинського, І.Карпенка-Карого, Панаса Мирного, а також розвідки з історії українського національно-визвольного руху. Як зазначає в передмові Е.Соловей, «сумно, що з таким запізненням повертаються до нас праці Сергія Єфремова... Щось із відкритого та з'ясованого Єфремовим наново відкривали й з'ясовували згодом інші, не підозрюючи навіть, що це вже було зроблено попередником. А хтось і просто позичався в нього, видаючи за своє і виправдовуючи себе тим, що послатися на автора все одно не можна. Найцікавіше те, що тим бідолахам це не допомогло, а Єфремову в останньому рахунку не зашкодило: час таки має здатність все ставити на свої місця».

Михайло Драй-Хмара. Літературно-наукова спадщина / Упоряд. С.А.Гальченко, А.В.Ріпенко, О.Ф.Томчука. — К.: Наукова думка, 2002. — 560 с.

«Літературна спадщина Михайла Драй-Хмари — це унікальні свідчення не лише складних пошуків поетом і вченим своїх ідеологічних і духовних орієнтирів у цю непросту епоху, а й

своєрідна кардіограма суспільних настроїв, переживань, процесу перетікання дискусій і літературно-групових змагань. А як багато нового відкривають ці рукописи в творчій біографії поета і вченого, в його трагічній життєвій долі», — пише у вступній статті «Шлях із неволі, з небуття» М.Жулинський. У виданні вміщено літературознавчі праці, статті, рецензії, матеріали наукової діяльності, щоденник 20-х років, листування та документи слідчої справи. Передмова О.Ашер.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Золоті литаври, 2001. — 636 с. / Буковинський центр гуманітарних досліджень.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства містить понад 800 словникових статей (обсягом від 10 до 300 рядків), значна частина яких відсутня в літературознавчих словниках подібного типу. Ці статті охоплюють основні питання та тер-

мінологію теоретичного й компаративістичного літературознавства і фольклористики. Велика увага приділяється українській літературі, її зв'язкам з іншими національними літерату-

рами, проблемам інтеграції в європейський літературний та загальнокультурний контекст. Видання підготовлене Лабораторією порівняльного літературознавства кафедри теорії та історії світової літератури Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича в співдружності з іншими науковими закладами України.

Ірина Матяш. "Зірка першої величини": Життєпис К.М. Грушевської. — К.: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського, 2002. — 230 с.

Наукова спадщина дочки М.Грушевської — етнолог, соціолога, історика культури Катерини Грушевської — хоч і не вельми значна за обсягом, але вагома за своїм значенням, особливо в розв'язку вітчизняної науки в галузі обрядознавства, міфології, фольклористики, етнології. В цілому ж її наукова і творча діяльність мало досліджені, адже документи й матеріали розпорошені по різних архівах України, близького та далекого зарубіжжя, приватних колекціях. У монографії на архівних матеріалах висвітлено життєвий шлях і наукові здобутки К.Грушевської, проаналізовано літературу про її життя і діяльність, окреслено джерельну базу вивчення її творчої біографії.

Віктор Гуменюк. Шлях до "Одержимої": Творче становлення Лесі Українки-драматурга. — Сімферополь: Таврія, 2002. — 232 с.

У книжці подається цілісна картина сходження поетеси до своєї першої драматургічної вершини, детально аналізується її інтенсивні пошуки в різних жанрах — ліриці, поемах, оповіданнях, прозових творах, публіцистиці, літературно-критичних статтях. Як зазначає у вступній статті М.Ільницький, "з роботи В.Гуменюка постає цілісна картина рецепції

творчості Лесі Українки критиками різних поколінь, шкіл і напрямків протягом сторіччя, з якими, до речі, дослідник нерідко аргументовано полемізує, у тому числі і з такими авторитетами, як І.Франко чи М.Зеров. Уважно вислухано "за" і "проти" й зроблено свої вдумливі та переконливі висновки". Монографія також доповнена статтями автора про творчість Лесі Українки.

Райнер Марія Рільке й Україна: Наукові студії про Райнера Марію Рільке. Переклади його творів. Вип. 1. — Дрогобич: Вимір, 2002. — 329 с.

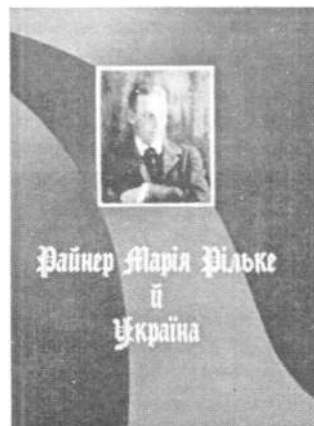
До першого випуску тематичного збірника, підготовленого кафедрою світової літератури Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Франка (упор. Л.Кравченко), увійшли праці основоположників в

українського рількезнавства — О.Ізарського, Є.-Ю.Пеленського та Д.Дорошенка, що вже стали бібліографічною рідкістю, а також наукові студії сучасних дослідників. Окремий розділ складають українські переклади поетичних та прозових творів Рільке. Передбачається, що в наступних випусках збірника публікуватимуться й найважливіші журнальні наукові дослідження українських вчених за останні десятиріччя, щоб скарбниця рількеани набула компактного характеру й стала доступнішою для широкого кола поціновувачів австрійського поета.

ВІКТОР ГУМЕНЮК

"ОДЕРЖИМОЇ" ДО ШЛЯХ

ТВОРЧЕ СТАНОВЛЕННЯ
ЛЕСІ УКРАЇНКИ.
ДРАМАТУРГА

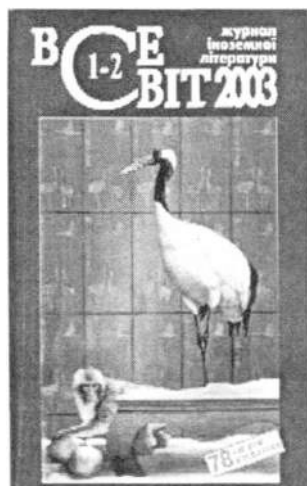
Адам Войтюк. Проблеми творчості Лесі Українки: Посібник зі спецкурсу. — Дрогобич, 2001. — 83 с.

Будь-який спецкурс, що є результатом індивідуального наукового пошуку, має на меті поглиблене вивчення певного літературного явища, яке неможливо всебічно розглянути в загальному історико-літературному курсі. Проблеми, що вимагають окремого

дальшого розгляду, є і в складщині Лесі Українки, зазначає у вступі автор. Висвітлюються такі проблеми творчості поетеси, як художня і науково-публіцистична інтерпретація ідеології християнства, глибинне розуміння національної ідеї, своєрідність поетичної символіки, оригінальність характерів-архетипів, романтична природа історизму і творчого методу.

ВСЕСВІТ. — 2003. — №1–2.

Цей номер журналу іноземної літератури "Всесвіт" відкривається романом Ольги Токарчук "Правік та інші часи" (пер. з польської І.Пізнюка) і новими оповіданнями англійської письменниці Клер Вігфол "Коли втопилися оси" (пер. І.Чебана) та південноафриканської письменниці Рейди Джекобс "Про-

вина" (пер. О.Плаксий). Література ХХ століття представлена поезіями Філіпа Жаккотте в перекладі О.Жупанського, новелами Штефана Цвайга "Цицерон", "Марієнбадська елегія", "Шахова новела" в перекладах О.Заячківського та Л.Харченко, оповіданнями японського письменника Кендзі Міядзава "Годольфові лілеї", "Нерет Індри", "Хованчик" (пер. І.Дубинського).

П'єса англійського драматурга, кіносценариста, режисера Тома Стоппарда "Розенкранц

і Гільденстерн мертві" — ніби продовження давньої літературної традиції "гри з класиком". У рубриці "Нариси з історії культури" вміщено статтю Томаса Стернза Еліота "Єдність європейської культури" (пер. М.Рябчука), а у рубриці "Свідоцтва епохи" — статтю французького дослідника Етьєна Тевнена "Голод 1932 — 1933 років в Україні очима французів, американців та інших людей Заходу (сучасний погляд)" в перекладі А.Перепаді. Дискусійні міркування Миколи Плав'юка "Чи збережемо українську діаспору у ХХІ столітті" відкривають рубрику "Україніка", куди ввійшли також нарис М.Литвин "Труди і дні Марії з Коломиї" (про благодійну діяльність Марії Фішер-Слиж з Торонто) та рецензія М.Москаленка на збірку вибраних статей відомого вченого, літературознавця та публіциста з Пряшева Юрія Бачі.

Надрукована також розвідка О.Янішевського "Василь Гонсьоровський: відомий і невідомий громадський діяч, белетрист, публіцист" (рубрика "Писменник Література Життя"), нотатки З.Шевчук про 3-й київський Міжнародний фестиваль медіа-мистецтва "КИМАФ-2002", Т.Сергієнко про київський Міжнародний фестиваль "Молодість-XXXII" та ін.

КУР'ЄР КРИВБАСУ. — 2003. — №1.

Проза в першому номері часопису представлена романами Олеся Ульяненка "Знак Саваофа" та повістю Євгенія Кононенко "Ностальгія", оповіданням Олександра Ірванця "Львівська брама" та новелою Костянтина Москальця "Сінологія у нашому житті". У рубриці "Поезія" вміщено сонети Емми Андієвської, "Реквієм. Вигурівщина-Троєщина" Лесі Лисенко, вірші Ростислава Мельниківа та білоруського поета Алякса Аркуша в перекладі Сергія Жадана. Роман Корогодський розповідає про книжку "Родинне вогнище Зерових", яка незабаром вийде у видавництві "Гелікон". Тут же вміщено фрагменти з цього видання "Спогади про Зерових" і "Родинне вогнище Зерових" Євгена Свєрстюка. До 10-річчя від дня смерті Івана Світличного публікуються уривки з його щоденника, листи та вірші (публікація Л.Світличної). У рубриці "Постаті" вміщено роздуми Миколи Негоди "Поет на троні" про Василя Симоненка.

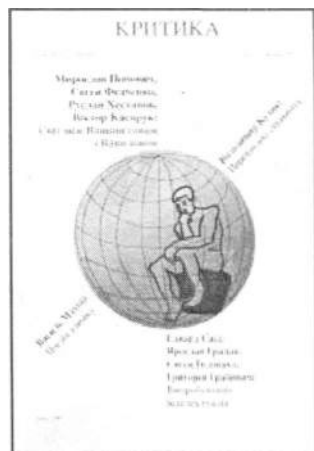
Друкується про-
довження роману
Олеся Ульяненка
“Знак Саваофа” та
закінчення повісті
Євгенії Кононенко
“Ностальгія”. По-
езія представлена
віршами Віктора
Неборака (з його
нової книжки “По-
вторення історій”),
Людмили Таран,
Романа Рудюка,
Романа Грецького
та Ніколая Кинче-
ва з Болгарії в

перекладі Остапа
Сливинського. Продовжується публікація спогадів
Світлани Кириченко “Люди не зі страху”, вміщено
інтерв'ю Олени Гусейнової з американським пись-
менником Аскольдом Мельничуком та статтю Лесі
Генералюк “Міф як потреба етнічної самоіденти-
фікації”. Юлія Дядишева-Росовецька поемічною
статтею “Недоліки корисного посібника” продов-
жує дискусію, присвячену чотиритомній
“Конкорданції поетичних творів Тараса Шевченка”,
виданій Науковим Товариством ім.Т.Г.Шевченка
в Америці та Видавництвом Канадського інституту
українських студій. У рубриці “Витоки” публікується
праця Дмитра Солов'я “Московський централізм і
колоніалізм” (публікація Оксани Соловей). Олек-
сандр Ірванець рецензує дві книжки прози
В.Діброви “Збіговиська” та “Вибгане”, Світлана
Матвієнко — “НепрОсті” Т.Прохаська, Ольга Дер-
гачова — “Інфекцію” С.Процюка.

КРИТИКА. — 2003. — Ч.1—2.

Здвоєний номер “Критики” відкривається ве-
ликим блоком соціально-політичних матеріалів.
Станіслав Шумлянський переказує зміст основ-
них політичних подій “року втрат”. Ігор Зінченко
наголошує на спорідненості сучасних територі-
ально-олігархічних угруповань в Україні й
партократичних кланів колишньої УРСР і пропо-
нує нинішньому урядовому блоку грати “не за
донецькими правилами”. Володимир Кулик на
матеріалі результатів перепису 2001 р. відзначає
зростання рівня україномовної самоідентифікації
громадян, але зауважує, що “україномовність
видається нормальною для значно меншого чис-
ла людей, ніж належність до етнічної більшості”.
Руслан Хестанов і Віктор Каспрук аналізують
опубліковану урядом США “Стратегію національ-
ної безпеки” і сучасну політику Сполучених
Штатів. Мирослав Попович розмірковує про аме-
риканську й арабську національну солідарність,

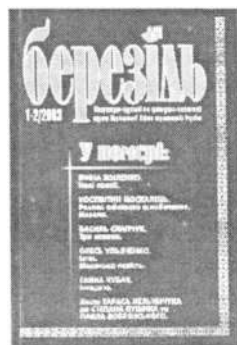
а Євген Федчен-
ко аналізує
західне сприйня-
ття ісламського
світу. Едвард
Саїд ділиться
думками про
публічну роль
письменників та
інтелектуалів.
Ярослав Грицак
розповідає про
долі Л. Вітгенш-
тайна і
К.Поппера як
вихідців з
віденського

культурного середовища й порівнює їх з долею
І.Франка, до цього кола дотичного. Євген Голо-
ваха на матеріалі московських монографій
Ю.Левади і Б.Дубіна розмірковує про крах куль-
турного відтворення, пов'язаний із кризою
книговидання, літературно-мистецької періодики
і творчих спільнот. Григорій Грабович подає
передмову до планованої книги вибраних есеїв
Т.С.Еліота. Дослідник порівнює справу Еліота-
критика із науковим доробком київських
“неокласиків” та наголошує на потребі ревізії
українського літературного канону на основі но-
вого погляду на літературні постаті. Катерина
Ботанова і Андрій Бондар аналізують пісенний
репертуар радіо “Шансон”. Ростислав Семків
ділиться враженнями від збірки В.Махна “Плав-
ник риби”. Завершують число “Сім віршів”
Василя Махна.

БЕРЕЗІЛЬ. — 2003. — № 1—2.

Ірина Жиленко, Яр
Слаутич, Юрій Стадни-
ченко, Володимир
Родіонов презентують
свої нові поетичні твори.
Проза представлена но-
велою К.Москальця
“Розпал осіннього ясно-
бачення”, трьома
новелами Василя Слагчу-
ка, “маленькою повістю”
Олеся Ульяненка “Ізгой”.

Фрагменти з життя Та-
раса Мельничука подає Степан Пушик, друкуються
також інтерв'ю І.Любовик з Ганною Чубач, відгук
С.Антишин на книги Степана Процюка “Сера-
фими і мізантропи” та “Інфекція”, рецензії на
сучасну українську гостросюжетну літературу:
А.Кокотюхи на роман Леоніда Кононовича “Кай-
дани для олігарха”, О.Солов'я на “Зраду” Євгенії
Кононенко та Н.Григор'я на збірку “Настя Каменська
з вулиці Вишневої” (упор. С.Дзюба).